

Opinnäytetyö (AMK)
Diakin viestinnän koulutusohjelma
Journalismi
2014

Juhamatti Nieminen

TYÖLÄISURHEILUN VIESTINNÄN UUDET AATTEET

– verkkolehti korvasi perinteikkään TUL-lehden,
miten se on otettu vastaan?

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Diakin viestinnän koulutusohjelma | Journalismi

2014 | 35

Ohjaaja Juha Sopanen

Juhamatti Nieminen

TYÖLÄISURHEILUN VIESTINNÄN UUDET AATTEET

Opinnäytetyöni käsittelee vuoden 2013 alussa paperisen TUL-lehden Työväen Urheiluliiton pää-äänenkannattajana korvanneen TULaviisi-verkkolehden käyttäjien lukutottumuksia. Halusin selvittää, miten lukijat ovat kokeneet muutoksen painetusta lehdestä sähköiseen versioon sekä millaisia juttuja he haluavat verkkolehdestä lukea ja mitä he ajattelevat lehden sivustosta. TULaviisi on jatkuvasti päivittyvä, ajassa kiinni oleva verkkolehti.

Tutkimukseni aineisto koostuu TULaviisin Facebook-sivuilla ja TUL:n verkkosivuilla keväällä 2014 markkinoidusta kyselystä, johon kertyi 59 vastausta. Kyselyssä oli kaikkiaan 15 kysymystä, joiden avulla selvitin lukijoiden lukutottumuksia ja toiveita eli miten he käyttävät TULaviisi-verkkolehteä ja millaisia juttuja he haluaisivat verkkolehdestä lukea. Kysyin lopussa lukijoilta myös, olivatko he lukeneet TUL-lehteä aiemmin ja miten heidän mielestään TULaviisi on täyttänyt TUL-lehdeltä jääneen aukon.

Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että TULaviisia lukevat keski-ikäiset ja eläkeikää lähestyvät naiset ja miehet. Kovin nuoria lukijoita verkkolehti ei tavoita. Erityisesti ikäihmisistä moni kaipasi paperista lehteä takaisin ja toiveena esitettiin, että TUL alkaisi julkaista verkkolehden rinnalla muutaman kerran vuodessa ilmestyvää paperista lehteä.

Verkkolehdessä vastaajia kiinnostivat erityisesti ajankohtaiset uutiset/jutut sekä TUL:n toimintaan liittyvät jutut. Myös henkilöhaastatteluja sekä kolumneja ja pääkirjoituksia kaivattiin.

ASIASANAT:

Kyselytutkimus, TUL, urheilulehdet, verkkolehti, verkkolukijat, lukijat

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Diak Communications Degree programme | Journalism

2014 | 35

Instructor Juha Sopanen

Juhamatti Nieminen

THE NEW CONCEPTS IN COMMUNICATIONS CONCERNING WORKERS' SPORTS

My thesis examines a case of how changing from a paper magazine into an online magazine affects the reading habits of the readers. Observed in this thesis is a case, where TUL-lehti (a paper magazine for the Finnish Workers' Sports Federation TUL) was replaced with the federation's online magazine TULaviisi in the beginning of 2013. I wanted to examine how the readers of the magazine felt about the change from a paper to an online magazine, what kind of stories they wanted to read about, and what they thought about the magazine's web page. TULaviisi is a regularly updated and modern online magazine.

The data used in my research consists of responses to a survey that was marketed on TULaviisi Facebook page and the federation's web page in spring 2014. There were a total of 59 responses to the survey. The survey consisted of 15 questions that concerned the reading habits and wishes of the readers of the magazine. The survey revealed how the readers of TULaviisi online magazine use the web page and what kind of stories they would like to read. In the end of the survey I also asked, if the respondents had read the paper magazine TUL-lehti earlier, and if they thought that TULaviisi was a good replacement for the paper version.

The results show that TULaviisi is mostly read by middle-aged and people who are close to retirement age. The magazine is read by both men and women, but the online magazine does not reach the younger audience. Especially many of the elderly readers mentioned missing the paper magazine and it was suggested that there could be a paper magazine published a few times a year besides the online version.

The respondents were interested in the current news and stories as well as stories about the activities concerning the Finnish Workers' Sports Federation. The responses showed that also interviews, columns, and editorials were of interest.

KEYWORDS:

Survey research, the Finnish Workers' Sports Federation TUL, sports magazine, online magazine, online readers, readers

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TYÖLÄISURHEILUN PUOLESTA	8
2.2 TUL-lehti ja sen historian eri vaiheet	9
2.3 TUL-lehden lukijatutkimuksen antia vuodelta 1983	11
3 PAINETUSTA LEHDESTÄ VERKKOON	12
3.1 TUL-lehden alasajo	13
3.2 TULaviisi, mikä se on?	15
3.3 TULaviisin ensimmäisen vuoden tunnusmerkit	18
4 URHEILULEHDET VERKOSSA	20
5 VASTAUSTEN ANALYSOINTIA	22
5.1 Ketkä TULaviisia lukevat?	23
5.2 Ajankohtaisuus vetää verkkoon	25
5.3 "Selkeä ja hyvä verkkolehti"	28
5.4 Veteraanit kaipaavat paperilehteä	29
5.5 Tulokset päätoimittajan silmin	31
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
LÄHTEET	34

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

KUVAT

Kuva 1. TULaviisin verkkosivut (TULaviisi 10.3.2014)	15
Kuva 2. TUL:n pääsivut (TUL 7.4.2014)	17

Kuva 3. TULaviisin kävijämäärät 1.1.-31.12.2013. (Google Analytics 2013)	19
--	----

KUVIOT

Kuvio 1. Kyselyyn vastaneiden ikäjakauma	23
Kuvio 2. Mitkä asiat sinua erityisesti kiinnostavat?	26
Kuvio 3. Millaisia juttuja haluat lukea TULaviisista?	27
Kuvio 4. Kaipaako TUL-lehteä takaisin?	29
Kuvio 5. TUL-lehteä kaivanneet ikäryhmittäin tarkasteltuna	30

TAULUKOT

Taulukko 1. Vastaajien kotipaikkakunnat	24
---	----

1 JOHDANTO

Mediakentän laajentuminen ja monipuolistuminen on radikaalisesti muuttanut liikunnan ja urheilun toimintaympäristöä viimeisten vuosien aikana. Perinteisen painetun ja tv- ja radiomedian rinnalla jalansijaa on vallannut kokonaan uusi sähköisen median kenttä, mikä on paitsi avannut uusia viestinnän mahdollisuuksia, myös pakottanut luopumaan vahasta, totutusta.

Tein opinnäytetyönäni lukijatutkimuksen Työväen Urheiluliiton julkaisemalle verkkolehti TULaviisille. Tarve tutkimukselle oli olemassa, sillä verkkolehti näki päivänvalon vasta reilu vuosi sitten tammikuussa 2013. Tuolloin se korvasi pitkään, vuodesta 1917 lähtien ilmestyneen TUL-lehden. Lehden keskilevikki oli viimeisenä vuotenaan enää niukasti 5 500, eikä sen katsottu täyttävän sitä tarvetta, jota varten se aikanaan perustettiin. (TUL-lehti 2012., TUL 2012.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, miten lukijat ovat ottaneet vastaan TUL-lehden siirtymisen verkkoon. Selvitin myös, ketkä verkkolehteä lukevat ja heidän käsityksiään verkkolehden sisällöstä ja sen merkityksestä. Pyrkimyksenä oli tätä kautta myös saada uusia ideoita TULaviisin kehittämiseen.

Lukijoiden mielipiteitä kartoitin ensisijaisesti Webropol-kyselyn avulla. Täydentävänä osana markkinoin kyselyä paperisessa muodossa maaliskuun lopulla 2014 TUL:n Aprilliristeilyn yhteydessä. Lomakkeeseen vastasi kaikkiaan 59 ihmistä. Kysely kattoi niin strukturoituja kuin avoimia kysymyksiä. Vastauksia analysoin määrällisesti ja laadullisesti.

Haastattelin myös työtäni varten TULaviisin päätoimittajaa, TUL:n viestintäpäällikkö Ismo Alhoniemeä, hän on työskennellyt TUL:n palveluksissa vuodesta 2005 alkaen. Olen itse toiminut ensin TUL-lehden ja sittemmin TULaviisin vakituksena avustajana 2000-luvun alusta saakka.

TULaviisi on mielenkiintoinen tutkimuskohde myös erikoisuutensa ansiosta. Kysessä on ainoa urheilujärjestöjen päivittäin ilmestyvä verkkolehti Suomessa.

Opinnäytetyöni avulla TUL:n viestintätiimi pystyy suunnittelemaan TULaviisin verkkosivuja paremmiksi ja ottamaan lukijoiden toiveet huomioon.

Opinnäytetyöni alussa esittelen TUL:n ja TUL-lehden eri vaiheet. Tämän jälkeen taustoitan lyhyesti sanomalehtien siirtymistä verkkoon ennen paneutumista TULaviisiin, kuinka se sai alkunsa ja mitä ensimmäinen vuosi verkon syövereissä antoi ja opetti. Luvussa neljä teen katsauksen muihin, urheiluliittojen verkossa julkaisemiin lehtiin. Sitten kerron tutkimusmenetelmästäni, miten aineiston keruu onnistui ja keitä tutkimukseen osallistui. Lopuksi esittelen vastaajien näkemyksiä ja teen johtopäätöksiä, miten lehteä voisi kehittää eteenpäin.

2 TYÖLÄISURHEILUN PUOLESTA

Työväen Urheiluliitto on osa itsenäisen Suomen historiaa. Sen aatteellinen tausta on syrjityn ja sivuun sysätyn kansanosan puolustamisessa. Vuoden 1918 sisällissodassa punaisten puolella taistelleiden lapset ja nuoret oli poliittisin perustein erotettu valtakunnallisesta urheilujärjestöstä, Valtakunnan Urheiluliitto SVUL:sta. Valtakuntaan tarvittiin siksi toinen urheilujärjestö huolehtimaan näiden lasten ja nuorten urheilu- ja liikuntaharrastuksen perustyöstä ja kehittämistä. Uusi urheilun keskusjärjestö nousevan Suomen hyväksi syntyi heti seuraavana vuonna. TUL:n perustava kokous pidettiin Helsingissä tammikuussa 1919. (Kantola 2009.)

Tämän päivän TUL on yksi Suomen suurimmista ja toiminnaltaan laajimmista kansalaisjärjestöistä. Sen piirissä toimii pitkälti toista tuhatta jäsenseuraa, joissa on yhteensä lähes 300 000 henkilöjäsentä. Jäsenseurat toimivat 15 piirissä. Urheilumuotoja liiton seuroissa on yli 60. Varsinaisesta lajitoiminnasta huolehtivat lajijaostot, joita toimii golfissa, hiihdossa, jalkapallossa (sisältää futsalin), judossa, karatessa, keilailussa, koripallossa, lentopallossa (sisältää rantalentopallon), nyrkkeilyssä, painissa, petankissa, pöytätenniksessä, shakissa, tenniksessä, uinnissa, veneilyssä, voimistelussa ja yleisurheilussa. (TUL.)

TUL:n tavoitteena on huolehtia siitä, että kaikilla kansalaisilla ikään, sukupuoleen, etniseen taustaan tai varallisuuteen katsomatta olisi mahdollisuus harrastaa liikuntaa hyvässä seurassa omassa asuinympäristössään. Liittojuhlia TUL on järjestänyt vuodesta 1927 lähtien. (TUL.)

Olympiatasolla TUL:n urheilijat ovat saavuttaneet historian saatossa yhteensä 18 olympiamitalia; 3 kultaa, 6 hopeaa ja 9 pronssia. Kultaan ovat yltäneet Tapio Rautavaara keihäänheitossa Lontoossa 1948, Kelpo Gröndahl painissa Helsingissä 1952 ja Marjut Lukkarinen hiihdossa Albertvillessä 1992.

2.1 TUL-lehti ja sen historian eri vaiheet

TUL-lehti on nähnyt maailmaa enemmän kuin TUL. Lehti perustettiin jo vuonna 1917 eli kaksi vuotta ennen liiton perustamista. Taustalla oli paitsi työläisurheilun jatkuva kasvu ja erkaantuminen porvarillisesta liikunnasta myös se, että urheiluväen johtavaksi julkaisuksi katsottua Suomen Urheilulehteä pidettiin työväen piirissä puolueellisena ja ”kuivana kilpailukronikkana”. (Perko 1991, 237.)

Kun lehti oli syntynyt osin tyytymättömyydestä Suomen Urheilulehteä kohtaan, sen perustaminen merkitsi uutta ääntä myös tässä lehtiryhmässä. Se pyrki välittämään liikunnasta toisenlaista tietoa kuin kollegansa. Touko Perko (1991, 237.) kirjoittaa lehden olleen yksi osoitus siitä hajaannuksesta, johon suomalainen yhteiskunta oli vuoteen 1917 tultaessa ajautunut ja joka vuoden 1918 jälkeen jatkui vuosikymmenet hyvin sovittamattomana.

Alussa lehti ilmestyi nimellä Työväen Urheilulehti (Hurme 2013.). Maaliskuussa 1917 perustettiin Työväen Urheilulehti Oy, ja kesäkuussa 1917 ilmestyi lehden ensimmäinen näytenumero. Alku oli lupaava: sekä näytenumeroa että ensimmäistä varsinaista numeroa painettiin 18 000 kappaletta, ja lehden levikki vaikiintui noin 10 000 kappaleeseen. Jo seuraavana vuonna kansalaissota kuitenkin keskeytti lehden ilmestymisen vuoteen 1919 saakka (Perko 1991, 237.).

Vuosina 1917–18 lehteä toimitti pilapiirtäjänä tunnettu Ola Fogelberg, ja sen johtokuntaan kuului muun muassa Eino Pekkala, josta tuli päätoimittaja Fogelbergin jälkeen (Perko 1991, 237.). Pekkala tuli sittemmin myös TUL:n puheenjohtaja (Hurme 2013.). Lehti perustettiin nimenomaan työläisurheiluseurojen yhdyssiteeksi, sen kirjoittelulla ja käynnistämällä keskustelulla voidaan katsoa olleen merkitystä työläisurheiluseurojen oman keskusliiton perustamiseen 1919. Päättarkoituksena oli palvella TUL:n jäsenistöä monipuolisesti ja tasapuolisesti olemalla työväenliikkeen liikuntakulttuurin lähtökohtiin tukeutuva aikauslehtityyppinen liikunnan erityisjulkaisu (Piskonen 1983, 3.).

Lupaavan alun jälkeen työväenliikkeessä alkoi vaikuttaa sisäinen kahtiajako sosialidemokraatteihin ja kommunisteihin, mikä näkyi myös lehdessä. Työväen Urheilulehti Oy siirtyi 1920-luvun puoliväliin mennessä kokonaan kommunistien

hallintaan. Tämän seurauksena TUL:n liittotoimikunta, joka koostui enimmäkseen sosialidemokraateista, sanoi irti liiton ja lehden välisen yhteyden vuoden 1927 lopusta. Tilalle se perusti vuonna 1928 uudeksi äänenkannattajakseen TUL-lehden, ja näin ollen 1920- ja 30-lukujen taitteessa Suomessa ilmestyi kaksi valtakunnallista työväen urheilulehteä. Liiton sisäinen kamppailu huipentui kuitenkin pian sosialidemokraattien voittoon, ja Työväen Urheilulehden taival päättyi vuonna 1930 säädettyihin niin sanottuihin kommunistilakeihin, jotka estivät äärivasemmiston julkisen toiminnan. (Perko 1991, 237.)

Vaikka TUL korosti juhlapuheissa koko kansan liikuntaa, työväestön terveyttä, sivistystä, raittiutta ja muita kauniita asioita, oli lehti mitä selvimmin aina kilpa- ja huippu-urheilun äänenkannattaja. Tuloksia julkaistiin alusta pitäen, ja niitä lukijat myös vaativat. (Hurme 2013.)

Lehden luonne on ajan saatossa muuttunut usein. Alkuaikojen valistavista ja opastavista kirjoituksista siirryttiin 1940- ja 50-lukujen nopeaan urheiluuutisointiin. Tämä näkyi myös lehden ilmestymiskerroissa. Vuonna 1950 lehti alkoi ilmestyä kahdesti viikossa, tiistaisin ja perjantaisin (Piskonen 1983, 3.). Lehdellä meni hyvin. Se ilmestyi olympiakisojen aikaan 1952 joka päivä. Vuodessa ilmestyi sata numeroa ja Joululehti päälle (Hurme 2013.).

Vuonna 1962 ilmestymiskertoja supistettiin kolmeen kuukaudessa, samalla lehti muutettiin jäsenistön ilmaisjakelulehdeksi, joka se oli eri muodoissa elämänsä loppuun yhden vuonna 1995 tehtyä epäonnistunutta tilaajapohjakokeiluvuotta lukuun ottamatta. (Hurme 2013.)

Vuonna 1965 lehti alkoi ilmestyä jälleen kerran viikossa, kunnes taas vuosina 1969–71 ilmestymistiheys oli joka toinen viikko. Vuoden 1972 alussa TUL-lehti muutettiin jokaviikkoiseksi jäsenperhelehdiksi, levikki nousi 60 000:sta lähelle 130 000:ta. Urheilun esittelyn ohella lehti keskusteli liikuntapolitiikasta. (Piskonen 1983, 3., Hurme 2013.)

Vuoden 1980 alusta ilmestymiskertoja supistettiin joka toiseen viikkoon. Viimeisinä vuosina lehti ilmestyi kahdeksan kertaa vuoden aikana. (Piskonen 1983, 3., TUL 2012.)

2.2 TUL-lehden lukijatutkimuksen antia vuodelta 1983

TUL:n tiedotussihteerinä toiminut Heikki Piskonen tutki Tampereen yliopiston tiedotusopin laitokselle vuonna 1983 tekemässään pro gradu – tutkielmassa TUL-lehden toiminta-ajatusta ja sen toteutumisesta lehden sisällössä sekä lukijoiden käsityksen mukaan. Kimmokkeena tutkimuksen teolle toimi lehden ilmestymiskertojen supistumisesta jokaviikkoisesta joka toinen viikko ilmestyväksi aikakauslehtiluontoiseksi julkaisuksi synnyttämä kiivas keskustelu. Toiminta-ajatusten vastaavuutta lukijoiden esityksiin tarkasteltiin kolmen siinä mainitun päätehtävän osalta: TUL-lehti urheilun tiedonvälittäjänä, liikuntapoliittisen keskustelun kävijänä sekä työväestön liikuntaharrastuksen edistäjänä. (Piskonen 1983, 13, 15.)

Hyväksytyjä vastauksia maaliskuussa 1982 postikyselynä toteutettuun kyselyyn tuli kaikkiaan 415. Vastaajista 78 prosenttia oli miehiä. Vastaajien ikä vaihteli alle 15-vuotiaista yli 65-vuotiaisiin, suurin osa eli 25 prosenttia vastaajista sijoittui ikäryhmiin 35–44 vuotta. (Piskonen 1983, 15, 79.)

Tutkimuksen perusteella parhaiten toteutui urheilun tiedonvälittäjän rooli. Urheilusisällöltään TUL-lehti oli leimallisesti painottunut kilpa- ja huippu-urheiluun, joka kattoi tutkimusajankohtana lehden koko sisällöstä 43,8 prosenttia. Tätä koko sisällössä havaittua painotusta korosti vielä etusivun erittäin voimakas, 71,4 prosentin kilpa- ja huippu-urheilupainotteisuus. Koko sisällössä 56,1 prosenttia kilpa- ja huippu-urheiluaineistosta liittyi kilpailutapahtumiin ja etusivulla peräti 89 prosenttia. Leimaa-antavaa kilpailutapahtumiin liittyville jutuille oli kuvailevuus itse tapahtumasta kommentoivan kirjoittelun jäädessä vähäisemmälle. (Piskonen 1983, 49, 50.)

Toinen ja kolmas päätehtävä toteutui lukijoiden mukaan vain osin. Liikuntapoliittikkaa liittyvän aineiston osuus sisällössä koettiin vähäiseksi ja lähinnä keskustelua ylläpitäväksi, eikä kuntoliikunnastakaan kirjoitettu tarpeeksi verrattuna kilpaurheiluaineistoon. Kuntoliikunta-aineiston osuus TUL-lehden sisällöstä jäi 9,4 prosenttiin, etusivun osalta vain 3,9 prosenttiin. (Piskonen 1983, 62, 74.)

3 PAINETUSTA LEHDESTÄ VERKKOON

Verkkjournalismi on ollut tämän päivän suuntaus jo useamman vuoden, sitä se tulee myös olemaan jatkossa. Heikki Kuutti (2006, 253.) listaa verkkjournalismin piirteet lyhyesti Uudessa mediasanastossaan. Niitä ovat multimediaalisuus, hypertekstuaalisuus, vuorovaikutteisuus, arkistomaisuus ja virtuaalisuus.

Verkkolehdeksi kutsutaan lehtijulkaisua, joka ilmestyy internetissä. Verkkolehden sisältö on yleensä hyvin samankaltainen sanoma- ja aikakauslehden kanssa, mutta verkkoversio lehdestä saattaa myös poiketa täysin lehden painetusta versiosta. (Pulkinen & Uusitalo 2013, 5.)

Kuutti (2006, 254.) määrittelee verkkolehden seuraavalla tavalla: ”Tietoverkkoon säännöllisesti toimitettava, sanoma- ja aikakauslehdille tyypillistä aineistoa sisältävä yhtenäismuotoinen julkaisu tai palvelu. Verkkomediassa voi yhdistellä kuvaa, ääntä, liikkuvaa kuvaa ja tekstiä”.

Samalla kun ihmisten into painettujen lehtien lukemiseen on vähentynyt ja lehtien levikit ovat laskeneet, on verkkolehden lukeminen ollut kasvussa. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan noin kolme neljästä on lukenut verkkolehtiä tai tv-kanavien verkkosivuja kolmen kuukauden sisällä (Tilastokeskus 2013.). Lähes puolet (44 prosenttia) teki näin päivittäin, mikä ei ole enää kaukana päivittäin paperilehteä lukevien määrästä (55 prosenttia). Sanomalehtien lukemiseen suomalaiset käyttävät 32 minuuttia päivässä, mutta nettiä he käyttävät 54 minuuttia päivittäin (Vehkoo 2011, 215.). Johanna Vehkoon (2011, 215.) mukaan kehitys on selkeä viesti siitä, että muutosvastarinta on turhaa; digitaalinen siirtymä on pakko tehdä, siihen kannattaa ryhtyä tänään, eikä odotella ensi vuotta.

Suomi ei ole muusta maailmasta irrallaan elävä journalismin onnena. Kriisi tekee hidasta mutta vääjäämätöntä matkaa pohjoiseen. Me tarvitsemme keinoja selviytyä siitä. (Vehkoo 2011, 31.)

Kuitenkin samalla Vehkoo (2013, 216.) pitää selvänä, että suurimmalle osalle suomalaisista sanomalehdistä printistä luopuminen ei ole mahdollista vielä vuosiin, ellei vuosikymmeniin. Paperilehden tilaukset ja siihen painetut ilmoitukset tuottavat edelleen valtaosan lehtiyhtiöiden tuloista. Sitä paitsi uskollinen, ikään-tyvä lukijakunta vaatii paperia ja on valmis maksamaan siitä.

Joka tapauksessa lehtitaloilla on edessään vaikea yhtälö. Jos sanomalehdet jatkavat kuten nyt ja laiminlyövät digitaalisen journalismin ja uusien tuotteiden kehittämistä, niillä on edessä hidas matka hautaan. Nuoret ja kekseliäät nettifirmat ajavat vanhojen ja hitaiden ohitse. Sanomalehdet jäävät kituuttamaan alati kutistuvan tilaajakannan varaan. Näin ne pärjäävät Suomessa niin kauan kuin suuret ikäluokat jaksavat niitä lukea. Kymmenen, viimeistään, viidentoista vuoden kuluttua sanomalehdet ovat liemessä. (Vehkoo 2011, 31.)

3.1 TUL-lehden alasajo

Perinteikkään TUL-lehden alasajo tapahtui loppuvuodesta 2012. Taustalla oli paitsi painetun lehden levikkimäärien laskeminen, myös halu kehittää samoilla resursseilla TUL:n viestintää entistä nykyaikaisemmaksi, nopeammaksi ja saada sen piiriin laajempi lukijakunta. (TUL 2012.)

Viimeisenä vuotenaan TUL-lehti ilmestyi kahdeksan kertaa keskimäärin 26-sivuisena. Lehden keskeisiä teemoja olivat seurojen toiminnan, urheilijoiden, valmentajien ja muiden seura-aktiivien, koulutuksen sekä lajitoiminnan esille tuominen. (TUL:n toimintakertomus 2012.)

TULaviisin päätoimittaja Ismo Alhoniemen (henkilökohtainen tiedonanto 13.3.2014.) mukaan ajatus lehden lakkauttamisesta kyti hänen päässään kesälä 2012 ja hän esitti ehdotuksensa verkkoon siirtymisestä TUL:n hallitukselle saman vuoden syksyllä. Uudistus oli perusteltu verrattaessa lukijamäärää suhteessa potentiaalisiin lukijoihin, jäsenseurojen ja niiden henkilöjäsenten määrään. Vuonna 2012 lehden levikki oli noin 5 500 kappaletta, kun TUL:n kuuluvia seuroja on yli 1 000 ja liiton jäsenrekisterissä ilmaiseen lehteen oikeutettuja henkilöitä 8 000 – 10 000.

Halusin, että minun aikaani ja liiton vähäisiä rahamääriä käytettäisiin jotenkin hyödyllisemmin TUL:n viestinnän ja informaation parantamiseksi. (Alhoniemi, tiedonanto 13.3.2014.)

Lopettamispäätös meni läpi TUL:n liittovaltuustossa ilman äänestystä, mutta ei ilman soraääniä. Päätöstä vastustaneiden mukaan painetun lehden lakkauttamisen myötä vanhat ihmiset, joilla ei ole tietokonetta, jäävät verkkoon siirtymisen myötä hunningolle.

Isossa kuvassa TUL-lehden kysynnän pientymisen voi nähdä johtuvan koko TUL:n tilanteesta. Paljon puhutaan siitä, että TUL on menettänyt yhteyttä seuroihin, eivätkä seuroihin tulleet nuoret edes olleet kuulleet koko TUL-lehdestä saati mistään työväenatteesta. Sakari Selin (2012, 125.) kuvaa toimittamassaan kirjassa TUL Suomen ja työväen asialla työväen omien urheiluseurojen olleen ennen se tie, jota kautta vähävaraisemmatkin perheet voivat saada tilaisuuden urheiluharrastuksiin jopa korkealle tasolle. Tällä hetkellä tämä reitti on merkittävästi supistunut.

3.2 TULaviisi, mikä se on?

The screenshot shows the homepage of the TULaviisi website. At the top left is the logo for TUL (Turun Urheiluliiton) and TULaviisi, with the text 'VERKKOLEHTI' and 'WWW.TULAVIISI.FI'. To the right, there is a search bar and a date selector set to '10. maaliskuuta 2014'. Below the search bar is a navigation menu with links: 'Etusivu', 'Jutut', 'Tulokset', 'Kolumnit', 'Päätoimittajalta', 'Galleria', and 'Kokouskutsut'. The main content area features a large photo of a group of people walking outdoors. Below the photo is the article title 'Tutkimus tukee TUL:n linjaa' and a short text snippet: 'Tilaiset haluavat liikunnan olevan jatkossakin kuntien tehtävänä. Tuore tutkimus vahvistaa TUL:n esillä pitämää asiaa matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien tärkeydestä.' Below this are two smaller images: one of a marina with many boats and one of a woman in a blue jacket. The right sidebar contains several advertisements: 'Jos TUL et...', 'KISIS urheilupuisto kisakeskus', 'Reino Firm - urheiluseurien avustukset ovat haettavana', and 'Kuntaliitos KONTAINEN'. At the bottom of the sidebar, there is a section for 'Päätoimittajalta' with a quote: 'Jos Suomi sairastaa, ei mitaliilla ole merkitystä 95-vuotiasta tarvitaan yhä Julkisuutta saa - tai sitten ei', and a 'Kolumnit' section with the text 'Tervehenkiset kisat'.

Kuva 1. TULaviisin verkkosivut 10.3.2014.

TULaviisi on jatkuvasti päivittyvä, ajassa kiinni oleva verkkolehti. Tarkoituksena oli luoda lopetetun lehden tilalle järjestölle uusi tiedotus- ja viestintäkanava (Alhoniemi, tiedonanto 13.3.2014.).

Verrattuna paperisen lehden aikakauteen, merkittävin poikkeus on siinä, että TUL:n seuroja, niissä toimivia ihmisiä, urheilijoita, valmentajia ja joukkueita kuten myös liiton tapahtumia on pystytty tuomaan esille päivittäin reaaliajassa.

Sisällössään TULaviisi keskittyy kertomaan jäsenseurojen kuulumisista ja tuomaan esille seurojen urheilijoita, muita seura-aktiiveja ja lajeja. Päärungon muodostavat jutut eli uutiset, mutta lisäksi sivuilla julkaistaan kolumneja ja pääkirjoituksia sekä myös tuloksia ja kilpailu- ja kokouskutsuja. (TUL 2012.)

Verkkolehden avulla TUL:n tavoitteena on tavoittaa paremmin nuoria. Muutosta paperilehdestä verkkolehdeksi voi verrata joukkueurheilussa tapahtuvaan valmentajavaihdokseen – toivotaan, että vaihdoksella mennään parempaan suuntaan. Mahdollisuus tavoittaa nuoria ja saada heidät kiinnostumaan TUL:n asioista on verkkolehdeillä paremmat kuin unholaan painuneella paperilehdellä (Alhoniemi, tiedonanto 13.3.2014.).

TULaviisin verkkosivujen ulkoasun on suunnitellut markkinointiviestinnän monikanavaisen toteutukseen keskittynyt yritys Connecting Talents Oy Tampereelta, ja sivusto toimii käsi kädessä TUL:n pääsivuston kanssa. Siinä missä TULaviisi on selkeä journalistinen tuote, on TUL:n pääsivustosta tullut verkkolehden myötä pelkästään tiedottamiseen keskittynyt staattisempi internet-sivusto. Ajan-kohtaisuus, liikuntakohtaiset kärjet ja uutiset ovat siirtyneet verkkolehden puolelle. (Alhoniemi, tiedonanto, 13.3.2014.)

TUL Suomen Työväen Urheiluliitto

Liitto Seurapalvelut Koulutus Lapsot ja nuoret Leikit ja kilpailut Aikojatilauksia Yhteystiedot

VR vie edullisesti liittojuhlaan
Hyvä, värikäs ja edullinen tapa matkata TUL:n liittojuhlaan Lakeuden Kisaan on Juna-Seinäjoki on kaikin puolin reidellikentseen yhdyssana. Alennukset ovat voimassa 2.-5.6. mistä tahansa asemalta Seinäjokele ja takaisin. Ryhmän koko vähintään 10 henkilöä.

LAKEUDEN KISAT
TUL:n Vuoden Seuran 50-vuotisjuhlien ohjelmaa

Puoti **Kuvat** **Facebook**

Seuraavat tapahtumat
TUL:n KILPALEIKKARUUSKURSSIT
Tulijumpas-ohjelmaa
Eikäleikien ohjelmaa
Toukokuun voitto ja voitto
TUL Kainuu
Toukokuun kilpailut
Koko tapahtumakalenteri »

Ajankohtaista

- TUL Joy Games kilpailukilpailu on julkaistu
- Kokouksien ohjelma on uudet puolellojat
- GeeBee-toukokuun ohjelmaa hyvä myyjäisessä
- Koko näkökatsaus TUL:n sivustolla
- Laittamisen Terveystoiminta ja Hyväntuon Terveystoiminta on myynnissä
- TUL:n tuotot
- TUL:n osittain uuden liikuntajärjestö on kunnat ja seurat
- VR vie edullisesti liittojuhlaan

TURNAUS HELSINKI
Benevolentia
KISIS
Toukokuun kisa

TUL verkkolehti **aviisi** WWW.TULAVIISI.FI

Toukokuu 2014
Ay-lentopallo sai kyytiä Hyvinkäällä
Työväenliikunnan niminen koulutus Hyvinkäällä, jossa näkökatsaus

Huhtikuu 2014
Konsultit esittävät TUL:n lakkauttamista
Konsulttiväki KIRVI esittää TUL:n

Huhtikuu 2014
"Viime vuosien hyvää liikuntapolitiikkaa on jatkettava"

Tilaa TUL:n uutiskirje
Etunimi
Sukunimi
Sähköpostiosoite

Kuva 2. TUL:n pääsivut 7.4.2014.

TUL:n pääsivustolta löytyy mainosbanneri TULaviisiin sivuille ja myös TUL:n Facebook-sivustoa käytetään hyödyksi TULaviisiin juttujen jakamisessa. Huhtikuussa 2014 TUL:lla oli Facebookissa reilut 700 tykkääjää. Oma Facebook-sivustoa TULaviisilla ei ole käytössä, koska Alhoniemen (tiedonanto, 13.3.2014.) mukaan näiden liiallinen erottaminen ei olisi hyväksi. TUL:lla on jo ennestään oma Facebook-sivusto TUL Joy Games –nuorisotapahtumaketjulla, eikä sivuja juuri kukaan käy katsomassa/tykkäämässä.

TUL:n viestinnän ajattelussa verkkolehti, kotisivut ja sähköpostilla noin kerran kuukaudessa lähetettävä sähköinen TUL Uutisviesti nivoutuvat yhteen ja täy-

dentävät toinen toistaan tiedon tuottamiskanavina. (TUL toimintakertomus 2013.)

TULaviisi toimii yhden päätoimisen ja muutaman vakituisen avustajan voimin, mikä asettaa haasteita sivuston päivittämiselle. Esimerkiksi kesällä kaksoisroolissa olevan päätoimittajan ja viestintäpäällikön ollessa lomalla, ei sivuja ole kuukaan päivittämässä. Erityisesti tilanne on näkynyt pääkirjoitusten määrässä, joissa julkaisuväli on venynyt turhan pitkäksi, jopa puoleentoista kuukauteen.

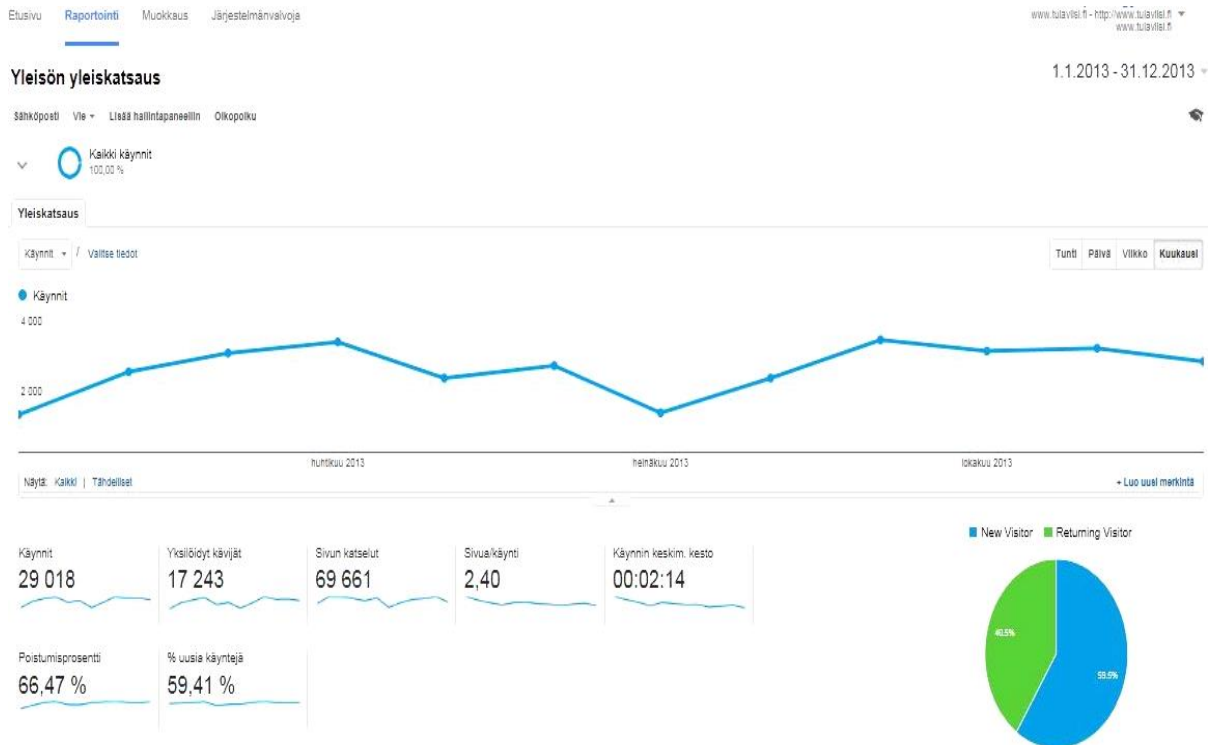
Keskimäärin TULaviisin sivuilla on julkaistu 20 juttua yhtä kuukautta kohden.

Verkkojulkaisun tekemisessä ovat avustajat tärkeässä roolissa – etupäässä juttujen ideoinnin osalta. Mitä enemmän saan ulkopuolelta ideoita, sen paremmin TULaviisi pystyy mahdollisimman laajasti kertomaan TUL:n ihmisistä, seuroista, lajeista ja joukkueista. (Alhoniemi, tiedonanto 13.3.2014.)

3.3 TUL Aviisin ensimmäisen vuoden tunnusmerkit

Ensimmäiset jutut TULaviisin sivuille ladattiin jo joulun 2012 tienoilla. Kyse oli lähinnä viimeisessä TUL-lehdessä julkaistuista vanhoista jutuista, mutta varsinaisesti sivusto lanseerattiin uusien juttujen kautta alkuvuodesta 2013.

Ensimmäisen vuoden (1.1.–31.12.2013) aikana TULaviisi-sivustolla vieraili lähes 30 000 kävijää ja sivua on katseltu liki 70 000 kertaa.

Kuva 3. TULaviisiin kävijämäärät 1.1.–31.12.2013. (Google Analytics 2013, kuvakaappaus)

Yksittäisistä jutuista suosituimmat ovat keränneet 5 000 – 6 000 katselijaa, kun taas jotkin jutut jäävät muutamaan sataan. Päätoimittaja Ismo Alhoniemen mukaan suuri ero juttujen katseluissa saattaa johtua paitsi niiden herättämästä mielenkiinnosta, myös juttujen julkaisuaikataulusta. Esimerkiksi kun juttu laiteaan julki perjantaina, on ihmisillä viikonloppuna aikaa lukea juttua enemmän.

TULaviisin ensimmäisen toimintavuoden lukuja on vaikea arvioida, koska vertailupohjaa ei ole eikä kyseisen tyyppisiä julkaisuja eli oikeista verkkolehdistä suomalaisissa urheilujärjestöllä ole juuri kokemusta. Siitä johtuen verkkolehdele ei asetettu mittavia tavoitteita ja määrällisiä odotuksia ensimmäiselle vuodelle. (TUL:n toimintakertomus 2013.)

4 URHEILULEHDET VERKOSSA

Urheilun ystäville on tarjolla internetissä luettavaa paljon. Suomen Journalistiliiton listauksen mukaan Suomessa ilmestyy parikymmentä niin sanottua urheilun verkkosivustoa (Suomen Journalistiliitto 2014.). Niiden kirjo on valtava.

Urheilulehdet voi jakaa paitsi urheilun erikoissivustoihin, myös lajiliittojen omiin verkkolehtiin. Niiden määrä on noussut viime vuosien aikana huomattavasti paitsi journalismin muutoksen, myös digitalisoitumisen myötä. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2013 internetiä oli käyttänyt viimeisen kolmen vuoden aikana 92 prosenttia 16–74-vuotiaista, heistä peräti 79 prosenttia ilmoitti lukeneensa verkkolehtiä tai televisiokanavien internetsivuja (Tilastokeskus 2013.). Useat sellaiset instituutiot, TUL mukaan lukien, jotka jakavat intressinsä pienen ihmispiirin kesken, ovat löytäneet tietoverkon julkaisukanavakseen. Verkkojulkaisujen avulla toimijoiden on mahdollista löytää paitsi uusia yleisöryhmiä, myös tehdä huomattavia säästöjä kun rahoja ei mene ”haaskuun” painatus- ja jakelukustannuksiin tai televisiomainostamiseen.

Pienten lajien tv-näkyvyyden väheneminen ei ole lajeille pelkästään uhka vaan myös iso mahdollisuus, jos laji osaa ottaa uusia viestintäkeinoja käyttöönsä. Uudet sosiaalisen median väylät ja työkalut ovat lisäksi pääosin maksuttomia. (YLE 2010, Eila Ruuskanen-Himma.)

Lajiliitoista yksi sähköisen viestinnän uran uurtajista oli aikanaan Pesäpalloliitto, mikä jo vuoden 2000 alussa korvasi edesmenneen Pesis-järjestölehden Taittoheitto-verkkolehdeksi (MTV3 2000.). Taittoheitto ilmestyi aina vuoteen 2008 saakka, jolloin liitto päätti keskittää resurssit nettisivujensa tehokkaampaan ja aktiivisempaan käyttöön (Antti Kallio, sähköpostitiedonanto 28.4.2014.). Pesäpalloliiton tavoin myös Painiliitolla oli oma verkkolehdeksi Niskalenkki, mikä toimi vuosina 2006–2011. Syynä verkkolehden lopetukseen oli sen tekijän työsuhteen päättyminen (Merja Lintala, sähköpostitiedonanto 25.4.2014.).

Lehtensä sähköiseen muotoon muuttaneita ovat muun muassa Sulkapalloliitto ja Palloliitto. Sulkapalloliitto siirsi Sulkapallo-lehden ilmestymisen verkkoon

vuonna 2013 ja keväällä 2014 Palloliitto ilmoitti muuttavansa Futari-lehtensä ilmestymisen sähköiseksi. Molempien kohdalla taustalla oli pyrkimys tavoittaa vapaasti internetissä julkaistavalla lehdellä uutta lukijakuntaa, Sulkapalloliiton puolelta esillä olivat myös postitus- ja painatuskustannukset sekä lehden tilaajamäärän vähyys. (Sulkapalloliiton toimintasuunnitelma 2012, 17, Palloliitto.)

Liikunnan ja urheilun kattojärjestö Suomen Liikunta ja Urheilu ry julkaisi aiemmin liikuntapolitiikan ja – kulttuurin erikoislehteä Liikunnan ja Urheilun Maailmaa (LUM) verkossa, kunnes se perusti Valo ry:ksi muuttumisen myötä yhteisen urheilun ja liikunnan tietoportaalii Sport.fi:n yhdessä Olympiakomitean, Paralympiakomitean ja Kihun kanssa vuoden 2013 lopulla.

Omaa Etelätuuli—nimistä verkkolehteä julkaisee edelleen Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Toisin kuin TUL:n julkaisema, jatkuvasti päivittyvä verkkolehti TULaviisi, on Etelätuuli verkkolehti, joka ilmestyy niin sanottuna näköislehtenä sähköisesti 11 kertaa vuodessa.

5 VASTAUSTEN ANALYSOINTIA

Tutkielmani tarkoituksena oli selvittää ihmisten mielipiteitä TUL-lehden muuttamisesta TULaviisi-verkkolehdeksi. Siitä johtuen näin parhaaksi vaihtoehdoksi kyselytutkimuksen toteuttamisen. Kyselytutkimuksen avulla pystytään keräämään tietoa suurelta joukolta ihmisiä ja kysymyksiä voidaan esittää monista asioista (Hirsjärvi, Remes & Sarjavaara, 2004, 184.).

Tutkimuksen pääasiallisena aineistona ovat verkkokyselyn avulla kerätyt vastaukset. Kyselylomake oli avoinna Webropolissa maaliskuun huhtikuussa 2014 kolmen viikon ajan (28.3.–18.4.2014). Hyväksytyjä vastauksia tuli yhteensä 54. Kyselylomakkeita oli jaossa myös paperisena maaliskuun lopulla (28.–29.3.2014) järjestetyllä TUL:n Aprilliristeilyllä, jossa sen täytti viisi ihmistä. Nämä syötiin Webropoliin myöhemmin käsin, joten kokonaisvastausmäärä nousi 59:een.

Tutkimuksessa pyrittiin monin eri tavoin varmistamaan kyselyn mahdollisimman hyvä tavoitavuus. Kyselyä mainostettiin TULaviisin Facebook-sivuilla ja TUL:n kotisivuilla muutamaan otteeseen, lisäksi kyselystä levitettiin sähköpostin avulla tietoa TUL:n piirien toiminnanjohtajille ja useille seuratoimijoille. Olin myös kertomassa kyselystä TUL:n Aprilliristeilyllä yhteistyökumppaneiden osastolla. Koska verkkolehden lukijoista ei ole olemassa erillistä rekisteriä, ei kyselyä voinut lähettää etukäteen määritellylle otokselle verkkolehden lukijoista.

Kovasta markkinoinnista huolimatta vastauksia kyselyyn tuli vain 59 kappaletta. Se oli pettymys. Tutkielman luotettavuuden kannalta olisi ollut parempi, jos vastauksia olisi tullut lähemmäs 100. Vastausmäärään vaikutti varmasti se, että kyselyn kohteena ollut TULaviisi-verkkolehti on melko tuore asia ja jäänyt siten monille seuratoimijoille etäiseksi.

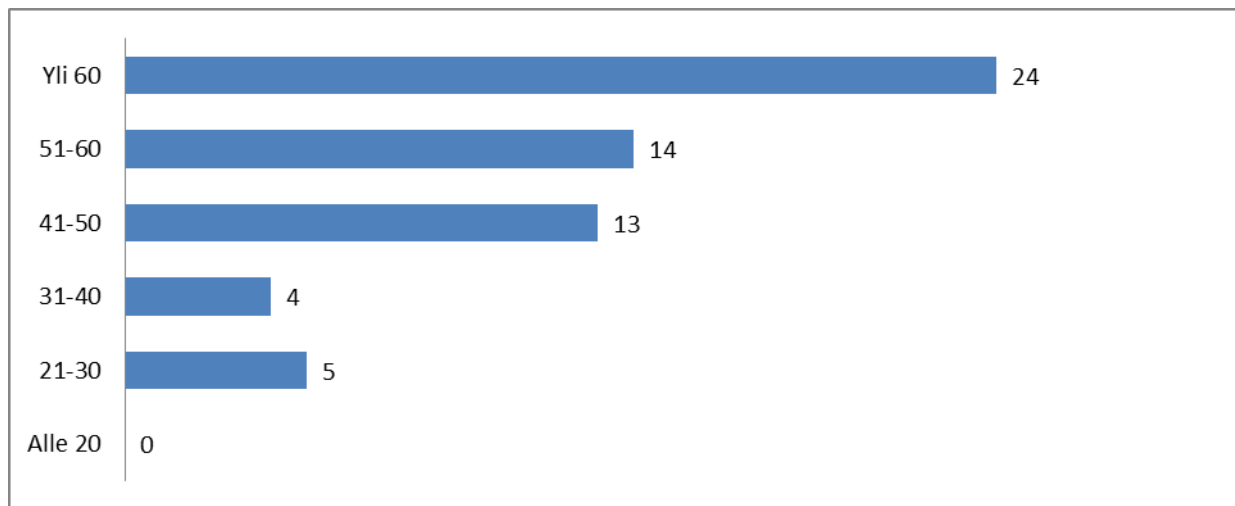
5.1 Ketkä TULavisia lukevat?

Vastauksia kyselyyn tuli sähköisesti 54 ja paperisena viisi kappaletta.

Kyselylomakkeen alussa kartoitettiin perustietoja vastaajista kysymyksissä 1-6. Vastausten avulla saa suuntaa antavan kuvan siitä, ketkä TULaviisia lukevat. Niukka enemmistö, 32, kyselyyn vastanneista oli miehiä, kun taas naisia vastasi kyselyyn 27 kappaletta.

Vastaajien ikäjakauma painottui vanhempiin ikäluokkiin. Vastaajista 24 oli iältään yli 60-vuotiaita. Seuraavia ikäluokkia eli 41–50-vuotiaita ja 51–60-vuotiaita oli likin saman verran, noin kahdennes. Vähiten vastauksia tuli 21–30-vuotialta ja 31–40-vuotialta.

Yhtään ainoaa vastaajaa ei löytynyt alle 20-vuotiaiden joukosta. Ilmeisesti kyse on siitä, ettei tämän ikäluokan nuoria kyselyihin vastaaminen juuri kiinnosta. Tämä onkin yksi verkkolehden haaste, kuinka saada TULaviisi tunnetuksi nuorten keskuudessa.

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

Vanhuksiin ja keski-ikäisiin painottunut ikäjakauma heijastuu myös vastaajien asemasta. Vastaajista 17 oli toimi- tai virkahenkilöitä. Seuraavaksi eniten, 13 vastaajaa oli työntekijöitä. Eläkeläisiä oli 12. Johtavassa asemassa työskentele-

viä oli vastaajista yhdeksän, yrittäjiä ja opiskelijoita kumpaakin kolme. Kyselyyn vastanneista vain yksi oli työtön.

Verkkokyselyn mukaan TULaviisia luetaan kattavasti eri puolilla Suomea. Vastauksia kertyi aina Inaria, Varkautta, Joensuuta, Haminaa, Kokkolaa ja Naantalia myöden. Vastaajista kaksi ei halunnut ilmoittaa asuinkuntaansa.

Taulukko 1. Vastaajien kotipaikkakunnat.

Kotka	8 kpl
Jyväskylä	5 kpl
Vantaa	4 kpl
Turku	3 kpl
Helsinki	2 kpl
Kemi	2 kpl
Oulu	2 kpl
Pori	2 kpl
Raisio	2 kpl
Salo	2 kpl
Tampere	2 kpl
Varkaus	2 kpl
Akaa	1 kpl
Espoo	1 kpl
Hamina	1 kpl
Hämeenlinna	1 kpl
Inari	1 kpl
Joensuu	1 kpl
Järvenpää	1 kpl
Kaarina	1 kpl
Kausala	1 kpl
Kiuruvesi	1 kpl
Kokkola	1 kpl
Kouvola	1 kpl
Lahti	1 kpl
Mikkeli	1 kpl
Muurame	1 kpl
Naantali	1 kpl

Pyhtää	1 kpl
Rauma	1 kpl
Rovaniemi	1 kpl
Suolahti	1 kpl
Tuusula	1 kpl

Google Analytics – palvelun kävijätietojen perusteella TULaviisilla on lukijoita jopa Suomen rajojen ulkopuolella. Vuoden 2013 aikana yksittäisiä lukijoita oli Suomen lisäksi kahdeksasta muusta maasta, muun muassa Yhdysvalloista, Bulgariasta, Israelista, Saksasta ja Espanjasta. Ulkomailta tulleet kävijät voivat kertoa siitä, että seuraihmiset ovat ulkomailla ollessaan etsineet tietoa TUL:n asioista. Toisena syynä voi nähdä TUL:n yhteistyön Kansainvälisen Työväen Urheiluliitto CSIT:n kanssa, mikä saattaa tuoda sivuille ulkomaalaisia kävijöitä.

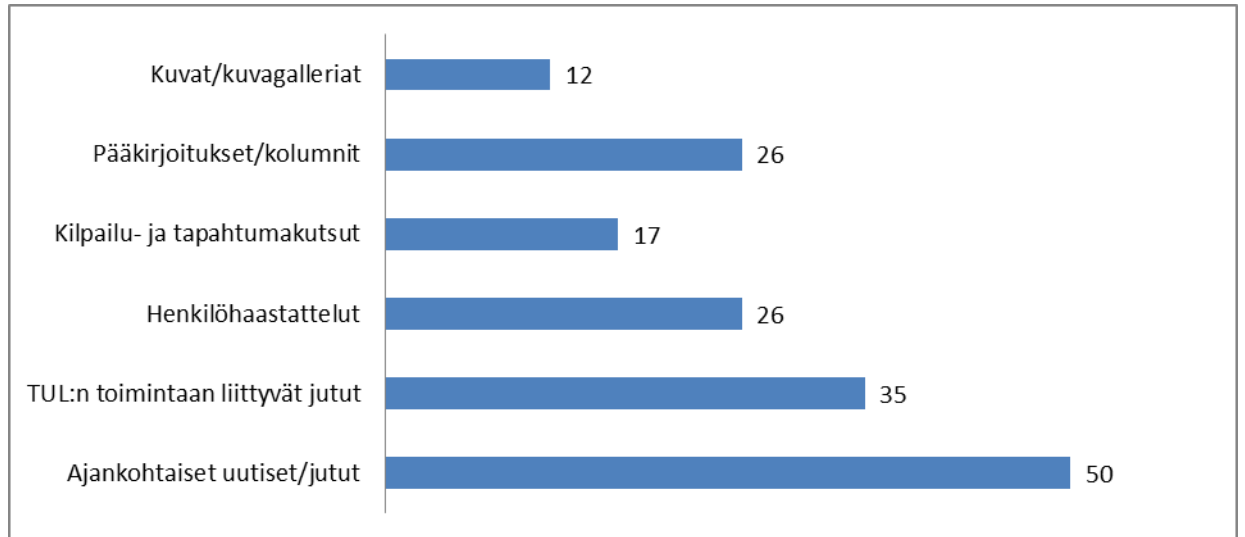
Vastaajista liki kaikki ilmoitti kuuluvansa TUL:n seuraan. 59 vastaajasta ainoastaan kaksi ei kuulu TUL:n seuraan. TUL:n seuraan kuuluvien suuri osuus on luonnollista, sillä kysely oli suunnattu TUL:n toimijoille ja sitä myös markkinoitiin seuratoimijoille. Vastaajista yli puolet (29 vastaajaa) ilmoitti kuuluvansa jonkin seuran johtokuntaan. Seuraavaksi eniten vastauksia, 19, keräsi muu-kohta, missä vastaajat saivat itse kirjoittaa toimenkuvansa. Jaostojäseneksi itsensä määritteli neljä vastaajaa. Valmentajia oli kolme ja aktiiviurheilijoita kaksi.

5.2 Ajankohtaisuus vetää verkkoon

Kysymykset 7-12 käsittelivät verkkolehden lukemista. Suurin osa vastaajista, 27 kappaletta ilmoitti vierailevansa verkkosivuilla lukemassa kuukausittain ja 20 vastanneista joka viikko. Yhdeksän vastaajaa kertoi, että käy sivustolla harvemmin tai ei koskaan. Päivittäislukijoita vastaajista oli vain kolme.

Verkkolehden lukijoita kiinnostavat kaikkein eniten ajankohtaiset uutiset/jutut. TUL:n toimintaan liittyviä juttuja kaipasi 35 vastaajaa. Henkilöhaastattelut ja pääkirjoitukset/kolumnit keräsivät kannatusta liki yhtä paljon, kun taas vähiten vastaajia kiinnostivat kilpailu- ja tapahtumakutsut sekä kuvat/kuvagalleriat.

Kuvio 2. Mitkä asiat sinua erityisesti kiinnostavat? Vastaukseksi sai valita useamman vaihtoehdon.

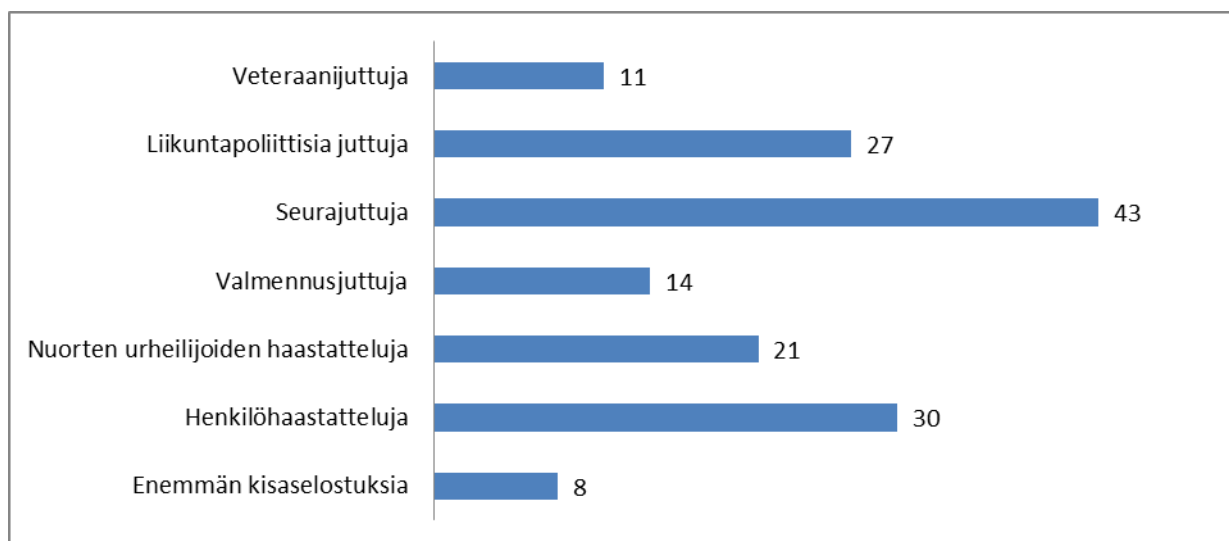
TULaviisin puolesta on ilahduttavaa, että vastaajista peräti 30 tulee sivuille vanhasta muistista. Toisella sivulla, esimerkiksi Facebookissa eteen tulevan mielenkiintoisen linkin perässä sivuille päätyy 14 vastaajaa. Sattumalta sivuille eksyy kuusi, ystävän suosituksesta viisi ja hakupalvelun kautta kolme vastaajaa.

Lukijoista valtaosa (35 vastaajaa) avaa jutun luettavakseen kiinnostavan uutisen/jutun perusteella. Mielenkiintoinen otsikko vetää puoleensa 18 vastaajaa, kun taas kuvan takia jutun ilmoitti avaavansa luettavaksi vain kaksi vastaajaa. Muun syyn ("mikä tahansa") rastitti kaksi vastaajaa.

Vastaajilta kysyttiin myös, minkälaisia juttutyyppisiä he haluaisivat lukea TULaviisista. Vastaukseksi sai valita useamman vaihtoehdon. Selvästi eniten ihmiset haluavat lukea seurajuttuja. Henkilöhaastatteluja ja liikuntapoliittista juttuja kättiin myös. Nuorten urheilijoiden haastatteluja toivoi 21 vastaajaa.

Yllättävää oli, että vastaajien ikäjakauman painottumisesta yli 60-vuotiaisiin huolimatta, veteraanijuttuja toivoi vastaajista vain 11. Vähälle kannatukselle jäivät myös kisaselostukset ja valmennusjutut.

Kuvio 3. Millaisia juttuja haluat lukea TULaviisista? Vastaukseksi sai valita useamman vaihtoehdon.

Näiden mainittujen juttutyypien lisäksi lukijat toivoivat vapaissa kommentteissa enemmän juttuja TUL:n palloilun pääsarjaseuroista, myös terveystoimintaihteisia juttuja toivoi eräs vastaaja.

”Terveystoimintajuttuja toivon lisää, ihan sellaista arki-ihmiselle tarkoitettuja motiivointia lisääviä neuvoja ja ideoita sekä välinetietoutta. Juttuja esimerkiksi vaate-tukseen ja varusteisiin liittyen, myös retkeily- ja vaellusasiat kiinnostavat.” (nainen, 51–60, Kotka)

”TULaviisi voisi alkaa julkaista jotakin uutta juttutyyppeä tai vaihtoehtoisesti vaikka kuukausittain ilmestyvää juttusarjaa.” (nainen, 21–30, Lahti)

Pääosa kyselyyn osallistuneista (39 vastaajaa) ilmoitti olevansa tyytyväinen sivujen päivittämiseen. Selvä vähemmistö (12 vastaajaa) toivoi sivujen päivittyvän useammin. Kolme vastaajaa käytti vastausvaihtoehdoissa ollutta vapaa sana –kohtaa, yksi toivoi verkkolehdeksi enemmän julkista, kokonaisvaltaista seurannallisuutta, kun taas toinen kuulutti lisää näkyvyyttä ajankohtaiselle alueelliselle toiminnalle, esimerkiksi lasten ja nuorten kerhoille.

5.3 ”Selkeä ja hyvä verkkolehti”

Kysymyksessä 13 vastaajat saivat kirjoittaa vapaasti, mitä mieltä he ovat sivujen ulkonäöstä, kiinnostavuudesta tai sisällöstä ylipäättään. Vastauksia tuli 36 kappaletta 59 vastaajalta.

Vastauksissa mielipiteet vaihtelivat, kun osa piti sivuja selkeänä ja osa puolestaan hieman nuivahtaneena. Monissa vastauksissa toivottiin myös kuvia lisää. Myös kolumneja toivottiin.

”Miellyttävät värit, helppolukuinen ulkoasu fontteineen. Kuvia saisi olla paljon enemmän. Esimerkiksi Aprilliristeilystä ei ollut juuri mitään kuvia ja näin vain yhden jutunkin. Lajijuttuja enemmän laidasta laitaa.” (nainen, 41–50, Kaarina)

”Selkeä ja hyvä verkkolehti.” (mies, 41–50, Kotka)

”Kolumni-palsta on hyvä – ehdottomasti pidettävä mukana. Palstalle pitäisi vain saada aktivoitua kirjoittajia laajemmin.” (mies, yli 60, Kemi)

”Ulkoasu on ehkä liiankin riisuttu, mutta vaikea sanoa mitä muutoksia voisi tehdä.” (mies, 41–50, Pori)

”Veltto verkkolehdeksi.” (mies, 41–50, Mikkeli)

Monet lukijat kiittelivät sivujen tuovan esille edustamansa tahon.

”Sivut ovat selkeät ja niiden ulkonäkö tuo mieleen edustamansa taon.” (nainen, 21–30, Lahti)

”Sivut ovat riittävän selkeät ja muistuttavat mukavasti TUL:n olemassa olosta. Ulkonäkökin on kohdallaan samoin jutut, kunhan saisi vielä enemmän seura- ja henkilöjuttuja.” (mies, yli 60, Kausala)

Eräs vastaaja toivoi myös TULaviisilta räväkämpää otetta.

”Ei muuta kuin räväkkää meininkiä lisää. TUL-tietoisuutta kehiin ja kannanottoja TUL:n puolesta, etteivät tosissaan meinaa lopettaa liiton toimintaa.” (mies, yli 60, Suolahti)

5.4 Veteraanit kaipaavat paperilehteä

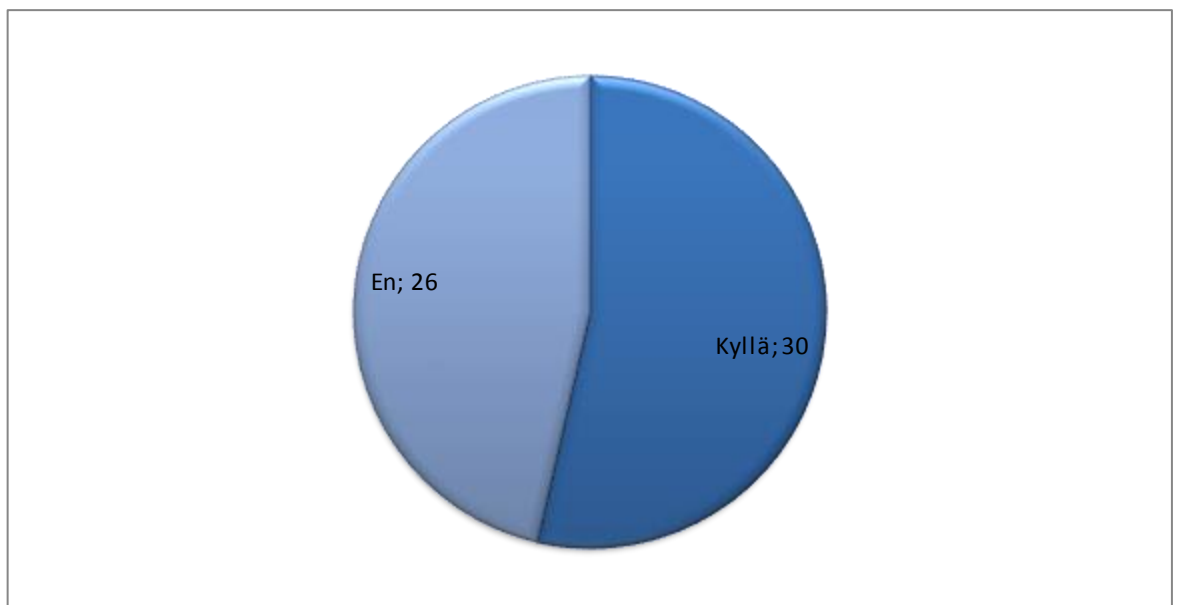
Lähes kaikki kyselyyn vastanneista (51 kappaletta) oli lukenut TUL-lehteä aiemmin. Täysin tuntemattomaksi TUL-lehti oli jäänyt kolmelle vastaajalle, kun taas vastaajista neljä kertoi lukeneensa lehteä joskus. Kysymykseen jätti vastaamatta yksi kyselyyn osallistuneista.

”Kotosalla joskus 80-luvulla, aina ilmestyttyä...” (mies, 41–50, Oulu)

”Seuran toimistossa.” (nainen, 51–60, Pori)

Kahdessa viimeisessä kysymyksessä pyrin kartoittamaan, kuinka vastaajat ovat suhtautuneet TUL-lehden muuttumiseen verkkolehdeksi.

Varsin odotetusti mielipiteet jakoutuivat kahtia, sillä 30 vastaajaa ilmoitti kaipaavansa paperilehteä takaisin, 26 vastaajaa ei. Loput kolme vastaajaa ei ottanut kantaa asiaan.

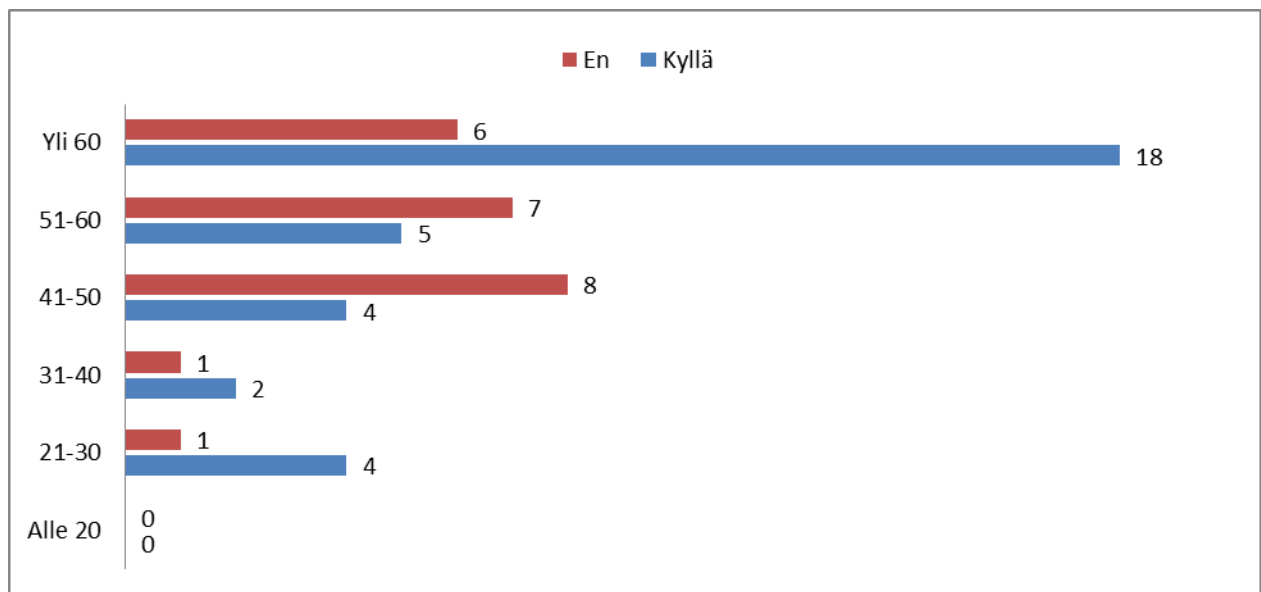
Kuvio 4. Kaipaatko TUL-lehteä takaisin?

Paperilehteä kaivanneista valtaosa oli yli 60-vuotiaita, sillä tämän ikäluokan vastaajista peräti 18 toivoi lehden paluuta, kuusi ei. Tämä näkyi avoimissa vastauksissa, sillä monet lehteä takaisin toivoneista ilmaisivat huolensa veteraanien asemasta verkkolehden aikakaudella.

”Verkkojulkaisu on kustannustehokasta ja tätä päivää, mutta voi olla vanhemmalle TUL:n väelle melkoinen ”peikko” – toivottavasti tämä ei pidä paikkaansa.” (mies, 41–50, Pori)

”Periaatteessa TULaviisi täyttää TUL-lehden paikan, mutta ulkopuolelle jää paljon etenkin veteraanijäseniä. He ovat ikävoineet paperilehteä.” (mies, yli 60, Pyhtää)

”Kaikilla ei ole nettiä käytettävissä ja paperiversiota on mukavampi lukea.” (nainen, 41–50, Kemi)

Kuvio 5. Lehteä kaivanneet ikäryhmittäin tarkasteltuna.

Osa vastaajista yhdistää paperiseen lehteen tunteita, sillä paperilehteä on helpompaa lukea aamupalapöydässä rauhassa tai työpaikkaruokalassa. Eräät vastaajat harmittelivat myös, ettei verkossa olevaa lehteä voi jakaa tai ottaa niin hyvin esimerkiksi matkalle mukaan kuin paperilehden, eikä siinä olleita juttuja voi taltioida seurojen leikekirjoihin tai antaa kaverille konkreettisesti.

”Paperilehdestä tuli joskus otetuksi talteen kuvia ja tapahtumia, ja niitä tulee vastaan aina silloin tällöin arkistoja selatessa. Verkkolehdestä ei tule tulostetuksi mitään.” (nainen, 51–60, Jyväskylä)

Uudistuksen eli verkkolehden kannalle asettuneet vastaajat kokivat muutoksen askeleena nykyaikaan. Verkkolehteä kehitettiin näppäräksi.

”Lehti oli vanhahtava, kun verkkolehti on nykyaikaa ja enemmän ajanhermolla.” (nainen, 21–30, Tampere)

”Lehden luku verkkomuodossa on sujuvaa. Monipuoliset mahdollisuudet hakea lehden aiheista lisätietoa verkon kautta saman tien, jos tarvetta ilmenee.” (nainen, 51–60, Kotka)

”Sanoisin, että lehdestä on tullut moderni ja lehti antaa hyvän oman vastineensa tässä tiedoa tulvivassa some-kulttuurissa.” (nainen, 51–60, Kotka)

Vastaajat myös ehdottivat pohdittavaksi verkkolehden ja painetun lehden rinnakkaismallia.

”Haluaisin, että elektronisen lehden rinnalla olisi esim. 4 kertaa vuodessa ilmestyvä paperinen, postiluukkuun tuleva TUL-lehti, joka voisi aloittaa ensi joulukuussa ”TUL:n urheilulehdellä”. Ottaen huomioon ikääntyneen jäsenkunnan, niin aina pitäisi olla jonkinlainen paperilehti tarjolla vaikka harvemmin, koska ikääntyneet ovat nyt suuressa määrin ilman omaa TUL-lehteä.” (mies, yli 60, Jyväskylä)

”Lehti on lehti. Vaikka ilmestyisi harvemminkin, pari numeroakin per vuosi riittää.” (mies, 51–60, Kemi)

5.5 Tulokset päätoimittajan silmin

Kun kyselyn vastaamisaika umpeutui, näytin kerääntyneet tulokset ja kommentit TULaviisiin päätoimittaja Ismo Alhoniemelle. Pyysin häntä kirjoittamaan vapaa-muotoisesti, minkälaisia ajatuksia kyselyn tulokset hänessä herättivät.

Vastaukset eivät sinänsä yllätä. On kyse printistä tai verkkojulkaisusta, ovat juttujen sisällöt, painotukset ja esimerkiksi valokuvien määrät aina tarkastelun kohteena. Kaikkia ei voi miellyttää ja urheilujärjestön julkaisun lukijoiden joukossa on paljon laji-ihmisiä, joille kaikista tärkeintä on saada lukea oman lajin juttuja. Tähän olen pyrkinyt aina vastaamaan ajankohtaisuudella tyyliin "kesälajit" ja "talvilajit". (Alhoniemi, sähköpostitiedonanto 5.5.2014.)

Vastaajien ikäjakauman painottumisesta ikäihmisiin ei voi Alhoniemen (sähköpostitiedonanto 5.5.2014.) mukaan vetää liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä, "koska tunnetusti nuoret eivät ole kiinnostuneita vastaamaan kyselyihin".

Suhtautuminen painolehden loppumisen ei myöskään Alhoniemeä yllättänyt.

Osa ihmisistä haluaa paperisen lehden, osa pitää verkkojulkaisua nykyaikaisena ja uutismaisena. Reilun vuoden aikana olen huomannut, ettei suhtautumistapa ole kiinni iästä, vaan lähinnä siitä, kuinka kauan ihminen on toiminut TUL:n seurassa ja kuinka läheiseksi hän liiton kokee. (Alhoniemi, sähköpostitiedonanto 5.5.2014.)

Vastaajien toiveet kuvien lisäämisestä pyritään TULaviisin teossa ottamaan jatkossa huomioon. Vaikka verkkojulkaisussa ei taitolla voi kikkailla paperilehden tavoin, voi kuvien määrää aina lisätä ja laatuun kiinnittää huomiota.

Tarvitaan kuvia, joiden laatu ja idea ovat kohdillaan. (Alhoniemi, sähköpostitiedonanto 5.5.2014.)

Lukijoiden tarpeisiin TULaviisi pyrkii vastaamaan laittamalla jatkossakin juttuja mahdollisimman paljon ja mahdollisimman nopeasti.

Kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvä TUL-lehti ei luonnollisestikaan pystynyt ajankohtaisuuteen. (Alhoniemi, sähköpostitiedonanto 5.5.2014.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkielman tarkoituksena oli selvittää, miten ihmiset ovat kokeneet TUL-lehden lakkauttamisen ja siirtymisen verkkolehdeksi.

Vaikka vastauksissa mielipiteet jakautuivat kahtia, tarkempi tarkastelu osoitti, että suurin osa painettua lehteä kaivanneista oli niin sanottuja ikäihmisiä, urheilutermein veteraaneja. Nuoremmissa ikäluokissa taas vastaajat suhtautuivat muutokseen ymmärtäväisesti.

Verkkolehti on nykyaikaa, mutta vastauksissa esille tullut ehdotus painetun lehden saamisesta verkkolehden rinnalle voisi olla kokeilemisen arvoinen idea ja toimia samalla myös verkkolehden markkinointivälineenä.

Kun väki saadaan tietoiseksi verkkolehdestä, aktiivisuus ja mielenkiinto lehteä kohtaan lisääntyvät. Lukijoita pitäisi aktivoida enemmän kommentoimaan juttuja. Nykyisellään palautetta jutuista ei juuri tule. Toki lukijoiden tykkäykset Facebookissa kertovat hiljaisesta hyväksynnästä.

Olisi myös hyvä, jos lukijat saisivat lähettää omia kuviaan ja jopa mahdollisia tekstejään verkkolehden sivuille. Kun seurojen tapahtumista olisi enemmän juttuja, se saisi myös seurat ohjaamaan omilta nettisivuiltaan uusia kävijöitä TULaviisiin sivuille.

Vastaajien parannusehdotuksissa nousi esiin myös kuvien lisääminen. Vaikka kuvien takia ei sivuille tulla, kuvagalleriat toimisivat hyvänä piristysruiskeena ja saavat verkkolehden sivuille heti monta uutta kävijää katsomaan, päätyivätkö he itse kuvaajan ottamiin kuviin esimerkiksi jossain tapahtumassa tai löytyykö sieltä joku tuttu. TUL:n omissa tapahtumissa TULaviisiin pitäisi näkyä aktiivisemmin.

TUL-sidonnaisuus onkin TULaviisiin paras valttikortti, sillä liiton tapahtumista tai uutisista ei juuri mikään muu uutisoi kuin se.

LÄHTEET

- Alhoniemi, I. 2014. TUL:n viestintäpäällikkö/TULaviisin päätoimittaja. Henkilökohtainen tiedonanto 13.3.2014.
- Alhoniemi, I. 2014. TUL:n viestintäpäällikkö/TULaviisin päätoimittaja. Henkilökohtainen sähköpostitiedonanto 5.5.2014.
- Hirsjärvi, S.; Remes, P.; Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hurme, P. 2013. TUL-lehden pitkä taival tuli tiensä päähän – Työläisurheilutoimittamista Hanneksesta Kummolaan. Fair Play 2/2013, 25–27.
- Kantola, I. 2009. Citius, altius, fortius! Juhlapuhe TUL:n Satakunnan piirin 90-vuotisjuhlassa Porissa 7.2.2009. Viitattu 10.3.2014.
http://www.ilkkakantola.net/uutinen?article_id=3985&category_id=124
- Kallio, A. 2014. Pesäpalloliiton viestintäpäällikkö. Henkilökohtainen sähköpostitiedonanto 28.4.2014.
- Kuutti, H. 2006. Uusi mediasanasto. Jyväskylä: Atena.
- Lintala, M. 2014. Painiliiton toimistopäällikkö. Henkilökohtainen sähköpostitiedonanto 25.4.2014.
- MTV3 2000. Viitattu 7.4.2014. <http://www.mtv.fi/uutiset/it/artikkeli/pesapalloliitto-siirsi-lehtijulkaisunsa-verkkoon/1791592>
- Palloliitto 2014. Viitattu 7.4.2014. <http://www.palloliitto.fi/uutiset/suomen-palloliitto/futari-lehti-palasi-diqina>
- Perko, T. 1991. Suomalainen urheilulehdistö, 217–261. Teoksessa: Suomen lehdistön historia, osa 9: Erikoisaikakauslehdet. Kustannuskiila. Kuopio.
- Piskonen, H. 1983. TUL-lehden toiminta-ajatus ja sen toteutuminen lehden sisällössä sekä lukijoiden käsityksen mukaan. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin pro gradu –tutkielma.
- Pulkkinen, R.; Uusitalo, P. 2013. Toimivan verkkolehden ominaisuudet. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. Lahden ammattikorkeakoulu.
- Ramonet, I. 2012. Mediaräjähdytys: Journalismi hajonneen viestinnän aikakaudella. Riika: InPrint.
- Selin, S. 2012. TUL Suomen ja työväen asialla. Helsinki: Demokraattinen sivistysliitto ry.
- Sulka-palloliiton toimintasuunnitelma 2012. Viitattu 7.4.2014.
[http://www.sulkapallo.fi/SSUL/ssulwww.nsf/0/1CFEB881455F800CC22576F5004A6B6F/\\$FILE/Toimintasuunnitelma%202012.pdf](http://www.sulkapallo.fi/SSUL/ssulwww.nsf/0/1CFEB881455F800CC22576F5004A6B6F/$FILE/Toimintasuunnitelma%202012.pdf)

Suomen Journalistiliitto 2014. Viitattu 7.4.2014.

http://www.journalistiliitto.fi/uutiset/linkit/verkkolehdet_urheilu/

TUL-lehti 2012. Mediakortti. Viitattu 10.3.2014.

<http://www.tul.fi/Portals/0/DOKUMENTIT/TUL%20lehdet/TUL-lehti%20mediakortti%202012.pdf>

TUL. Perustietoa liitosta. Viitattu 10.3.2014.

<http://www.tul.fi/Liitto/Perustietoaliitosta.aspx>

TUL 2012. TUL-lehden ilmestyminen loppuu. Viitattu 10.3.2014.

<http://www.tul.fi/Etusivu/Ajankohtaista.aspx?ArticleType=ArticleView&ArticleID=375>

TUL:n toimintakertomus 2012.

TUL:n toimintakertomus 2013.

YLE 2010. Viitattu 7.4.2014.

http://yle.fi/urheilu/netti_on_urheilulajeille_tarkein_media/6153297

Tilastokeskus 2013. Yli neljännes 75-89-vuotiaista käyttää internetiä. Viitattu

7.4.2014. https://www.stat.fi/til/sutivi/2013/sutivi_2013_2013-11-07_tie_001_fi.html

Vehkoo, J. 2011. Painokoneet seis!: Kertomuksia uuden journalismin ajasta. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Teos.

TULaviisi-verkkolehden lukijatutkimus

Auta meitä parantamaan TULaviisin verkkosivuja. Haluamme selvittää mielipidettänee www.tulaviisi.fi – sivuista ja niiden sisällöstä sekä tarjota teille mahdollisuutta vaikuttaa sivujen ilmeeseen. Kyselyn täyttö vie alle 10 minuuttia.

Tutkimus on osa ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyötäni ja tarkoitettu TUL:n viestinnän käyttöön nettisivujen kehittämiseksi. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymisti ja luottamuksella, eikä oikeita tai vääriä vastauksia ole.

Vastaa ja vaikuta!

Juhamatti Nieminen

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies

2. Ikä

- Alle 20
- 21–30
- 31–40
- 41–50
- 51–60
- Yli 60

3. Asuinpaikkakunta

4. Asema työelämässä

- Johtavassa asemassa
 - Toimi- /virkahenkilö
 - Yrittäjä
 - Työntekijä
 - Työtön
 - Opiskelija
 - Eläkeläinen
 - Muu, mikä?
-

5. Kuulutko TUL:n seuraan?

- Kyllä
- en

6. Jos vastasit edelliseen kysymykseen myöntävästi, oletko...

- Aktiiviurheilija
- Johtokunnan jäsen
- Jaostojäsen
- Valmentaja
- Muu _____

7. Kuinka usein vierailet TULaviisin sivuilla?

- Päivittäin
- Viikoittain
- Kuukausittain
- Harvemmin tai en koskaan

8. Mitkä asiat sinua erityisesti kiinnostavat? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Ajankohtaiset uutiset/jutut
- TUL:n toimintaan liittyvät jutut
- Henkilöhaastattelut
- Kilpailu- ja tapahtumakutsut
- Pääkirjoitukset/kolumnit
- Kuvat/kuvagalleriat

9. Mitä kautta yleensä päädyt TULaviisin sivuille?

- Vanhasta muistista
- Hakupalvelun kautta
- Ystävän suosituksesta
- Toisella sivulla, esimerkiksi Facebookissa eteen tulevan mielenkiintoisen linkin kautta
- Sattumalta

10. Millä perusteella klikkaat jutun luettavaksi?

- Mielenkiintoinen otsikko
- Kiinnostava uutinen/juttu
- Kuvan takia
- Muu syy, mikä?

11. Millaisia juttuja haluaisit lukea TULaviisista? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Enemmän kisaselostuksia
- Henkilöhaastatteluja

- Nuorten urheilijoiden haastatteluja
- Valmennusjuttuja
- Seurajuttuja
- Liikuntapoliittisia juttuja
- Veteraanijuttuja

12. Onko juttuja mielestäsi sopivasti?

- On sopivasti
 - Pitäisi päivittyä useammin
 - Pitäisi olla vähemmän
 - Vapaa sana
-
-

13. Mitä mieltä olet yleisesti sivuista, esim. selkeyden, ulkonäön, kiinnostavuuden sekä juttujen ja kuvien suhteen? Sana on vapaa.

15. Luitko myös TULaviisin edeltäjää TUL-lehteä?

- Kyllä
 - En
 - Joskus – missä ja kuinka usein?
-

16. Jos vastasit edelliseen kysymykseen myöntävästi, miten suhtauduit TUL-lehden muuttumiseen verkkolehdeksi ja miten koet TULaviisin täyttäneen lehden jättämän aukon?

17. Kaipaanko lehteä takaisin?

- Kyllä
- en

18. Jos vastasit edelliseen kysymykseen myöntävästi, niin miksi?
